OIKEUSMINISTERIÖ MUISTIO

Oikeushallinto-osasto 20.4.2016

KÄRÄJÄOIKEUKSIEN RIKOSISTUNTOJEN PERUUNTUMINEN

Keskeinen syy siihen, että vastaaja ei saavu istuntoon on se, että juttua ei ole saatu annettua vastaajalle tiedoksi. Kun haastetta ei saada todisteellisesti toimitettua, istunto tavanomaisesti peruutetaan jo ennen istuntoa. Pääsääntöisesti tiedoksiantoa yritetään aluksi kirjeitse. Myös puhelintiedoksianto on käytössä. Jos tuomioistuimeen ei palaudu vastaanotto- tai saantitodistusta, haastemies yrittää tavoittaa vastaajan henkilökohtaisesti tiedoksiantoa varten. Mikäli haastemiehenkään tiedoksianto ei onnistu, istunto peruutetaan ennen varsinaista istuntopäivää. Jos jutussa ei ole vastaajan lisäksi muita asianosaisia tai todistajia, istunto voidaan kuitenkin pitää voimassa ja vasta istunnossa todeta, onko vastaaja läsnä. Monet vastaajat tulevat paikalla, vaikka eivät lähetäkään kirjetiedoksiannon yhteydessä pyydettyä vastaanottotodistusta. Tämän vuoksi menettely on järkevää, vaikka muutoin istunto tavanomaisesti peruutetaan jo ennen istuntoa, jos tiedoksianto ei ole onnistunut.

Muille istuntoon kutsutuille aiheutuvia haittoja tulee minimoida. Tähän on nykyisen lainsäädännön puitteissa erinäisiä mahdollisuuksia. Esimerkiksi asiaa voidaan käsitellä osittain, vain läsnä olevien vastaajien osalta. Todistajia on mahdollista kuulla pääkäsittelyn ulkopuolella tai asiantuntijaan voidaan kuulla istunnossa puhelimella. Vastaajien saamiseksi istuntoon on käytettävissä pakkokeinoja, kuten nouto ja vangitseminen.

Vuonna 2015 käräjäoikeuksien rikosasioita varten oli varattu lähes 40 000 istuntokertaa, joista peruuntui alle 20 prosenttia. Muissa istunnoissa asia käsiteltiin kokonaan tai osittain. Lisäksi osalle kirjalliseen menettelyyn tarkoitetuista asioista oli varattu istuntopäivä siltä varalta, että suostumus kirjalliseen menettelyyn perutaan. Vasta istuntopäivänä istunto peruttiin 1,8 prosentissa asioita, vaikka asiaa ei ollut todisteellisesti saatu annettua tiedoksi. Näiden osalta voidaan olettaa edellä kuvatulla tavalla, että niissä ei ole muita asianosaisia. Näistä ei siten, aiheudu kustannuksia, koska istuntopäivää voidaan jatkaa aloittamalla välittömästi seuraavan asian käsittely. Suurin ongelma

istuntojen peruuntumisessa ovat tapaukset, joissa vastaaja jää saapumatta haastettuna. Näitä tapauksia oli 3,3 prosenttia vuonna 2015. Näissä tapauksissa kustannuksia aiheuttaa se, että tavanomaisesti istunnossa on saapuvilla muita asianosaisia ja todistajia. Kustannuksiin vaikuttaa istuntoon saapuvien lukumäärä sekä heille aiheutuneet kustannukset. Kustannukset vaihtelevat eri juttujen välillä huomattavasti.

KÄRÄJÄOIKEUKSIEN RIKOSISTUNTOJEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2015	Rikosasiat
01 Käsitelty kokonaan	74,1%
02 Käsitelty osittain	4,4%
11 Ennen istuntopv, vja ei saatu haast.	4,7%
13 Ennen istuntopv, vja sairaana	0,4%
14 Ennen istuntopv, tod. poissaolo	0,3%
15 Ennen istuntopv, asom poissaolo	0,4%
16 Ennen istuntopv, muu poissaolo	0,3%
19 Ennen istuntopv, muu syy	5,4%
21 Istuntopäivänä, vja ei saatu haast.	1,8%
22 Istuntopäivänä, vja saapumatta haast.	3,3%
23 Istuntopäivänä, vja sairaana	0,3%
24 Istuntopäivänä, tod. poissaolo	0,2%
25 Istuntopäivänä, asom poissaolo	0,4%
26 Istuntopäivänä, muu poissaolo	0,1%
29 Istuntopäivänä, muu syy	1,4%
30 Istuntovarauksen poistaminen	1,8%
	0,7%
Yhteensä	**37925**
Käsitelty kokonaan tai osittain	78,5%
Peruuntuneet	19,0%
Istuntovaraus poistettu	1,8%
Käsittelytieto puuttuu	0,7%